

Nr. 34

5. augustil 1922.

II. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aasta peale Mk. 800.—
 poole aasta peale 400.—
 weerand aasta peale 200.—

Üksik number maksab Mk. 18.—

Aratellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 5-15.

Awatud kell 1/2 9 — 1/2 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek.	Mk. 3000.—	1/4 lehek.	Mk. 800.—
1/2	1500.—	1/8	400.—
1/3	1000.—	1/16	200.—
	1/32 lehek.	Mk. 100.—	

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adressi muutmise 10 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.

Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Uuemad kehaharjutuse wiisid politseiametnikkudele.

Dr. med. Brustmanni andmetel.

Minot asi ei tee kehaharjutusi huwitamaks, kui nende ühendamine elukutse nõuetega. Politsei teenistus pakub oma mitmekesisuse läbi selleks palju võimalusi.

Kehaarendamise põhiharjutus on jook. Si tarwitse kirjeldada misjagusel mõeldul politseiteenistuse praktika politseinihult jooksuosawust nõuab. On tähtis selgeks teha, kuidas kehaharjutusi elukutse nõuetega ühendada tuleb.

Kuritegija tabamist wabas õhus mõib korraldada kiirjooksu, kestwa jooksu, jooksu takistustega wõi teiste osawuse proovimiste abil. Nii palju kui selle juures taagaetaw nähtawal ehk mitte, mõib sellest tagaajamise ehk jälgedetõstmise teha, kus juures ka politsei koerte osawust mõib proovida ja harjutada.

Nii mõib koeraga, kas wabalt ehk rihma küljes hoides, wärskel ehk tund ja päewa wanuse jälje kallal töötada, mõib kõik tingimised, mis tegelikus praktikas ette tulewad, kunstlikult ülesseada ja sel wiisil järele proovida, misjagune teguwits igal juhtumisel kõige kiiremalt ja kindlamalt sibile wiib.

Tabamise jooksupuaga mõib ühendada uju- mife ja wettehüppamise kunsti harjutust. Siin juures kujuneb eriti koajuooksupu huwitaw ülesanne, kui tagaajamisel wana jälgedel kuritegija wee abi on otsinud, et oma jälgi kautada. Nüüd tuleb kaldad kiireks korras ja põhjalikult läbi otsida; et jälle maale tulijat kuritegijat üles leida. On see lorida läinud, siis awaneb mõimalus otstarbekohaste kauge ehk läheda mõitluste proovimiseks, et kuritegijat

Ostmise juures tuletage neid ärisid meele,
 kes Politseilehes kuulutawad!

finni wõtta, kus juures kõik praktika ka-
walused nagu lõksud, wargisemine, eba-
allaandmine jne. loomult kujutatud
wõiwad saada.

Kuritegija poolt lasteriista tarwitamise
läbi tulewad kõik wõimalused pelgupaiga
leidmiseks, kallaletungimiseks, kallalehüp-
pamiseks, ootamata pealetungimiseks, piis-
toli ehk käsigranaadi tarwitamiseks, ar-
wesje wõtta.

Politseihoera otstarbekohane ülespida-
mine kuritegija tabamise, niisama ka po-
litseiniku enese olek wõera hoera kallale-
tungimise juures, lajeb end siin juures
wäga hästi harjutada. (Minult wähele
on tuttav, et kallaletungija hoera eemale
peletamiseks on kõige mõjuwam abinõu
üks tugew kepihoop külje pealt wastu
esimeisi jalgu — see teeb ka kõige tuge-
wama hoera kallaletungimiseks wõime-
tuks).

Ka kuritegijate jalkade tagaajamine,
koerte abil ehk ilma, lajeb end otstarbe-
kohaselt wäljatõõtada, selle järele, kas jalk
laidali jookseb ja oma õnne põgenemises
ehk ükssikult wastuhakkamises otsib wõi
jälle koondatult ärapettub ehk wastuhak-
kamisele asub.

Wõetakse nüüd weel liikumisabinõud
nagu jalgratas, mootorratas ja auto ehk
hobusõidurist tarwitusele, siis wõib keha-
harjutusi wäga tähtsate ja põnewate
praktiliste ülesannetega siduda, ja keha-
harjutuste otstarbet nimelt osawust ja
wastupidamise wõimet teenistus-kohuste
arendamise otstarbega ühendada.

Kui tähtis on niisugune kehaharjutuste
elukutse nõuetega ühendamine, on, meile
spordi praktika juba ammu õpetanud. On
kehaharjutustel teatud siht, mida kätte
saada püütakse, on ka huwi nende wastu
olemas. Ei ole aga sihti, mis wõistlus
auahnust taga kihutaks, jääb ka huwi keha-
harjutuste wastu leigemaks.

Ka sellele, kes üksipäini omas waites
toakeses oma kehaosawuse arendamise

kallal töötab, ei pruugi karta, et tal
kehaharjutused igawaks lähewad, kui
ta omale ifka uued ülesanded wälja
mõtleb. Harilikuks jõuharjutuse abinõuks
on liiwakott. Seda wõib peale harjunud
tõukamise, muljumise ja tõmbamise nii-
sama koormaga mahahetmise ja ülestõus-
mise harjutamiseks tarwitada. Tarwiti-
sel mõedul koormatud saja ehk rohkem
naelaga, kuidas kellegi jõud seda lubab,
wõib raskuste tõstmist ja kandmist aren-
dada ja harjutada.

Ka lae külge riputatud õhus kõlkum lii-
wakott on hea abinõu ligistiku wõitluse
harjutamiseks; niisama wõib tema abil
harjutada kallaletungimist ja eemal-
tõrjumist. Ka iseäralikke eemaltõrjumise-
ja kallaletungimisabinõusid, nagu näituseks
kõidetud kättega pea, õlade ja jalgade abil,
wõib, liiwakotti harjutusteks kasulikult
tarwitada.

Wäga huwitaw ja lõbus tegelikus elus,
kuid wäga tähtis kehaharjutus on kõitega
kinni seotud isiku lahtipeastmine, mida
ka harjutusena korraldada wõib. See
kehaharjutus nõuab jõudu ning osawust
ja on tõejuhumisel sageli elupeastwa
tähtsusega.

Neid omapäraseid harjutusi, mida
Saksa tuntud spordi arst sealsete polit-
seile soowitab tarwitusele wõtta, peaksite
ka meie politseis ärakasutada katsuma —
seda enam, et mõningad neist, nagu lii-
wakoti harjutusi, maal asuwad politsei-
nõu omaette ärakasutada saaksid.

Mis puutub aga ülastähendud koguhar-
jutustesse, siis tuleks neid tingimata kat-
suda linnades korraldada, kus juures wa-
nemad ja osawamad politseinikud harju-
tuste kawa ja üksikute wõtet äratähenda-
sid ning jarnaste omapärase „mandöör-
rite“ puhul instruktoriga esineksid. Ka
arstlikud näpunäited ei peaks puuduma.
Need harjutused kujunewad kahtlemata
huwitawaks tegelikuks kooliks nii wälis-
kui ka kriminaalpolitseile. —n.

Kuritegewus alaealiste keskel.

Witmasel ajal on kõigis ilmasõja all
kannatud mais, tähelepanemiseväärt näh-
tuseks kujunenud — wäga suur arm mit-
mesugusi raskemaid kuritegijaid alae-
liste ja üleüldse noorte keskel. Ware-
matel aegadel jäid need juhtumised eriti
kultuurilisemais riikes haruldaseks näh-

tuseks ja seal oli „normaal“ kuritegija
harilikult täiskaswanud mees ehk naine.
Seda tõendawad ka wäga kujukalt selle-
kohased statistilised andmed mujalt maail-
ma. Kuna meil wõrdluseks statistilised and-
med endistest aastatest puuduwad, tun-
nistawad siiski wanemad politsei amet-

nitud seda vastumaidlemata tõeolu, ka meie juures, kus õige palju raskemaid kuritegusi on toimepandud alaealiste poolt.

Selle nähtuse seletusi otsides, peame kahtlemata meie aega iseloomustavate lootsiaalsete pahede ees peatama, mis „sõjaaja tagajärgede“ all tuntud ja mille filmapaistvamad warjuküljed just sõja aja nooreföö peale oma laastawat mõju avaldanud.

Üksikutest põhjustest alaealiste kuritegemuses, mida kohtu võimud eriti Saksamaal kindlaks teha on suutnud, võiks nimetada — tööpundust, puudulikku kasvatust, puuduvat ja lõhutatud perekonna elu, halba kirjandust, kino, halba seltskonda, kuritegemusele amatlemaid tööttingimisi jne. Sealjuures peame tunnistama, et noorjugu — see alles kujunew rahwas — sõja tõttu tekkinud wapustusele ühiskondlikes elus mitte tarwilise sifemise kindlusega wastupanna ei suutnud, ja nõrgemad neist väga kergesti libedale teele nihkusid.

Muutlikud majanduselu tingimised on siin väga suure tähtsusega.

Ilmasõja esimestel aastatel, kus wäekohustuslised mehed järk-järgult sõjawäkke mobiliseeriti, jäid paljud perekonnad ilma toitjadeta, ja kuna riigi poolt antaw painuf järeljäänud perekondadele ainult osaliseks toetuseks oli, tuli emadel ja wanematel lastel teenistust otsida ja wiimastel ka koolidele selga pöörata (osa oli sõjaolude tõttu koolidest eemale jääma sunnitud). Et paljud töövõimulised mehed oma elukutse ajutiselt maha jätma pidid, töötõendudest aga sifemaal puudus tundus, — oli teenistuse leidmiseks kaunis awarad wõtma- lused olemas. Teenistuse õhkkond, ja noorte kohta wõrdlemisi hea sissetulek, meelitas neid peagi igasugu kergele lõbude otsimisele, mis nende arenewa hingeelu peale oma hämitawat mõju avaldamata ei jätanud. Sõja lõpu poole, kus majandusline kriis pea igal pool terawama kuu omandas, olid walitsused sunnitud esimese järgu toidu ja tarbeaineid wabalt müügilt kõrvaldama ja nende müüki normeerima. Selle tõttu „kadusid“ harilikult teatavad ained turult ja neid wõis alikäe kallima hinna eest sahterdajailt saada. Meie teame kuidas sar-

nasi „keelatud“ aineid siin ja seal awalt- kus kohtades müüdi kuna müüjateks sa- gedasti just noored olid. Nende kaudu läks ka igasugu kahtlane ja warastud kraam turule. See omapärane keelatud uulitsa kauplemine õpetas noori wõimude eest kõrwale puiklema, waletama ja pet- ma, — sellele järgnes loomulikult mõis- tete pehmenemine õige ja mitte õige kohta. Kõige selle juures puudus tarwiline po- sitiivne külg, mida wastandina neile de- moraliseeriwaile nähtustele seadida oleks wõidud, otse wastuotsa — suurem osa kan- nabas enam ehk vähem puuduliku toit- mise all, millele loomulikult kehaline ja waimline nõrkus järgnes, puudus korra- pärane perekonna elu ja kaswatus. Noorte tegewus arenes seltskondlifel tagaseinal, kus ühelt poolt palju kurbtust, häda, mur- ret, uskmatusi tulewikku ja hingelist tü- keldust leidus, kuna vähema osa seas — piiramata tung „elumaitsemiseks“ ja ma- dalate instinktide rahulduseks walitses.

Järgnes ilmasõja lõpp ja demobilisee- ritud sõjawäelased pöördusid tagasi era- elusse. Tasakaalust wäljawiidud ja lõhu- tud tööstus- ja majanduselu ei suutnud kõiki wabasi töötõendusi ärakasutada ja tööpundus sai enam vähem üldiseks näh- tuseks. Alaealised ja noored, kes seni kergema ja lodewa eluga ära harjunud, sattusiwad wiletsasse olukorda. Paljud ei suutnud ega tahtnud korrapärasele õppi- misele ja warent kawatsetud elukutse et- tewalmistusele tagasi pöörata ja jäiwad oma lõdwenenud mõistuse ja moraaliga, nii ütelda, elu „parda taha“. Sarnane olukord on aga kõige soodsamaks tegu- riiks ja tõukejõuks igasugu kuritegemusele. Ja kui meie „sündind kuritegija“ tüübist kõneleme, siis on seda suurema osa noorte kuritegijate kohta raske tõendada ja nende kuritegemusmotiivid kujunewad kohtuni- kule omapärase heliredelina, mille ük- sikud ebakõlad kui tüübilised kuritegemuse eeltingimised üldiselt tuntud on.

Politsei ja kohtuwõimud seisawad iga- tahes selle kurwa ühiskondlise nähtuse ees ja nende wõimes ega kompetentis ei seisfa selle nähtuse põhjuste kõrvaldamine ja nooreföö terwenemine. Selle raske ülesande teostust ootawad nad seltskon- nalt ja kaswatajalit. S. S.

Politsei ülesanded riigivõlgade sissenõudmise asjus, wastuwaidlemata korras.

August Mõlder.

Politseilehes 29. juulist j. a. nr. 33 on mõõdamines puututatud küsimust, kuidas toimetada riigivõla sissenõudmist, mis tekkinud tulumaksu diendamata jätmise puhul.

Et riigivõlgade sissenõudmine pea terwes ulatuses politsei peal lajub ja et võlgade iseloom mitmesugune, ei ole ülearu ne tähendatud küsimust laiemalt käsitada ja mõned tähtsamad kohad seadusest äratähendada.

Suur osa riigivõlgasid, mis wastuwaidlemata korras tuleb sisse nõuda, tekib tulumaksu maksmatajätmise puhul, niisama ka liikumata waranduste maksudest ja teistest. Maksmatajäänud tulumaksu sissenõudmise kord, nimelt mida kõige esiteks sissenõudmise objektiks võtta, on ettenähtud tulumaksu seaduse „R. L.“ nr. 63/64 -- 1920 a. § 72, kuid tähendatud paragrahv is ega ka seaduses ei ole täppealt sissenõudmise viisi äratähendatud, vaid juhitakse wene seaduse juure.

Na seaduses liikumata waranduse maksu kohta „R. L.“ nr. 18/19 -- 1920 a. §§ 32--36 käsitatavad riigivõla sissenõudmist wastuwaidlemata korras liikumata waranduse pealt, kuid sissenõudmise viis on samuti, kui tulumaksu võlgade sissenõudmisel tähendamata jäätud ja juhatakse wene seaduse juure. Sellekohane wene seadus on Wene seaduste kogus kuuteisikümneadas köites teises jaos, -- „Poloshenie o wšoskanijah po bespornõm delam kasnõ“ mahutud.

Tähendatud seaduse § 1 selgub, mis sugused riigivõlad peawad wastuwaidlemata korras sissenõutama, kuna jama § märkus nimetab teisi asutusi kelle võlgasid jama korras võib sissenõuda, kui neile sellekohaste seadustega jarnane õigus on antud.

Riigiasutused kellede järele riigivõlg, mis ülaltähendatud § 1 ettenähtud, kuulub, on kohustatud nõudmistega pöörama selle politsei asutuse poole, kus võlgnik elab. Kui aga võlgniku elukoht teadmata,

siis tuleb sissenõudmistepoole pöörata, kes ülesleidmiseks korraldusi teeb. On võlgniku asutuse ehk isiku asukoht teada, niisama ka waranduse asukoht siis paneb politsei riigiasutuse nõudmisel esialgu liikumata waranduse aresti alla, ehk liikumata waranduse peale keelduse. (Waata § 11 Seadus wastuwaidlemata maksude sissenõudmise asjus.) On aga võlglaste waranduse asukoht teadmata, tuleb jarnajest korraft kinnipidada, nagu võlgniku leidmiseks. Ergutusel politseiametnikkudele, võlgade sissenõudmise eest, on seadus ettenäinud ergutustasu, mis võib tõusta kuni kahesümne protsendini waranduse väärtusest. Tasu määratakse kindlaks kas ministri ehk peawalitsuse ülema poolt rahaministri ja riigikontrolli nõusolekul. (Sama seaduse § 21.)

Liikumata waranduse müümist enam-pakkumise teel riigivõlgade katteks võib toimetada ainult kohtuõimude läbi, olgugi et nõudmine wastuwaidlemata korras awaldatud. Siin tuleb kää wastuwaidlemata maksude sissenõudmise seaduse § 31 ja Balti eraseaduse § 3947 p. 2 järele. (Waata senati üldise kogu ja I. kasfatsooni departemangu seletust nr. 37 -- 1891 a.)

Liikumata waranduse peale pannakse politsei poolt arest harilikus korras, kui sellekohane nõudmine riigiasutuse poolt jaatud.

Aresti pealepanemise puhul, tuleb liikumata warandus üleskirjutada sellel määril, kui juur võlasumma, ühtlast ärahinamata ja hoiu alla võtta, et midagi kaduma ei läheks. Waranduse üleskirjutamist toimetatakse politsei kaudu kahe ehk kolme tunnistaja juuresolekul. Tähtsamate nõudmistepuhul võib nõudja ajutus oma esitajat saata üleskirjutamise juure.

Tunnistajad, kes üleskirjutamise juure määratud, kuid kohustusi enese peale ei võta, karistakse Ruhtluse seaduse § 29 järele. (Järgneb).

Esimene abiandmine õnnetu juhtumiste puhul.

Uppumine.

Kuna meil supelus hooajal õige jägedasti uppumise surma juhtumisi ette tuleb ja laiemates hulkades uppumu päästmise ja elluäratamise kohta uudised ja puudulikud teadmised valitsemas, peaksid poliitsei ametnikud tingimata otstarbekohaste algteadmistega sel alal tuttavad olema. Arvan kindlasti, et mitmelgi juhtumisel tõrda oleks läinud inimesi uppumise surmast päästa, kui õigel ajal tarvilised päästmise abinõud tarvitutele oleks võetud.

Algselt oleks väga tarvilik, et iga poliitsei ametnik ujuda oskaks, mis temale mitte üffi uppumise päästmise, vaid tihti ka kuritegijate kinni püüdmise juures ette tulla võib. Selle tõttu tuleks neil, kes ujuda ei oska seda ära õppida püüda. Igal juhtumisel aga peaks tema ennast wee peal hoida oskama. Selleks on tarvis proovida selja peal seda seisakut ära harjutada. Teatavasti on inimese teha ainult weidi weest kergem ja et ennast wee peal hoida, tuleb tingimata seljale vette lasta ning käed ja jalad wee all sirgelt (käed ülepea!) väljasirutatult rahulikult seista, siis märkab ta kohe, et weji teda sedavõrd kannab, et näo oja ühes suu, silmade ja ninaga wee peale jääb, kuna kõrvad wees pidada tulewad. See läheb mõnele katsete järgi peagi tõrda.

Kui nüüd uppujat päästa tuleb, peaks see kes ujuda mõistab (kui teisi abinõusi käepärast pole) kohe vette hüppama ja uppujale tingimata seljatagant läheneda püüdma, vastasel korral võib uppuja tema kätest või muu teha ojust framplikult kinni haarata, mis siis mõlemale hädahetkeliks muutub. Kui juhtub, et uppujal siiski tõrda läheb päästjat eestpoolt kusahilt kinni haarata, peab viimane tingimata katsuma uppujast lahti rabeleda. Kui uppuja päästjat lihest käest kinni haarab tuleb teise käega uppuja pea tugewasti tagasi lükata ja ülesse tõstetud põlvega teda emajest eemale tõugata. Kui aga uppujal tõrda läheb mõlemast käest kinni haarata, tuleb tugewa käeliigutusega mõlemid käed, peopesast väljapoole keerdes, laiali lüüa, kuna uppuja põidlad harilikult sel puhul wabanewad. Kui lahtirabelemine õnnestunud, tuleb uppujale uuesti selja poolt läheneda püüda ja teda õlade alt oma wastu tõmmates, ühe käe (parema) uppuja õla alt läbi pistes, teise käe randmest kinni võtta ja siis küljeli parema käega ja jalgadega tõdtades, kalda poole ujuda. Juustest eht lihte kättipidi uppujat wadada — tuleks ainult äärmisel juhtumisel ettemõtta — sest siis oleks uppuja pea täitja wee all. Kui nüüd päästetu elumärki ei awalda, ei tule seda weel mitte kui surmud waid kui warjusurnut wadelda ja wiibimata elluäratamise katsetega algust teha. Ei tohi

unustada, et isegi tunniaegse wee all olemise tagajärjel elu weel lõpulikult kustunud ei pruugi olla ja selle tõttu arastuskatseid kauemat aega wõetpidamata jätkata tuleb. Kiilis näit. olla isegi 14 tunni kunstlise hingamise tagajärjel elu tagastunud.

Elluäratuse katseid tuleb rahulikult, jõuga ja pühimalt jätkata, jeni kui uppunud uuesti ellu arastud pole eht juurekutsutud arst tõendunud pole, et elu täitja kustunud on. Arastuskatseid tuleks järgmiselt korraldada:

Kõigepealt peab arsti, tekkide ja kuima riiete järgi saatma ja warjusurnu pealisteha riiekest wabastama — kuni wõõni, mis lahti päästa tuleb.

Õjekohe tuleb elluäratuse katsetega algust teha, hingamisest peale alates. Korraga teha joojuse ja werejooksu ja hingamise katsete togemist loetakse tarbetawaks.

Esimeses järjekorras tulewad kopitud weest puhastada ja õhurle waba päästee kopjudese wõimaldada. Seks tuleb uppunu kõhuli paigutada, kas teda kõhu kohast üle põlwe seades, eht tekkide või riiete pampu kõhu alla paigutades, (et rind ja pea madalamal oleksid) kus juures selja peale wadotata tuleb, et weji kõhust ja kopjult wälja jooksta saaks. Kui weji wäljajooksnud, tuleb haige seljale panna, juu ja ninasõdermed puhutaks teha ja keele ots juust wälja tõmmata ning alumist lõualuud eespool hoida. Et isejewisatid hingamiselgiutusi wäljakutstada, tuleb ninasõdermeid ja kurtu tõdistada, rinda ja nägu tugewasti õeruda ja waheldamisi külma ja õige sooja weega pritsida. Rinda tuleb märja rätikuga tugewasti liüa. Kui selle tagajärjel isejewisew hingamine ei järgne, tuleb õjekohe kunstlise hingamise peale ülemirna.

Kunstlise hingamise liigutusi tehtakse järgmiselt: Uppunu pandakse selja peale ja õlade alla paigutatse kaunis tõrge riiete eht tekkide pamp, nii et pea tagaspidi maha ei puutu, waid ripub. Siis wõetakse uppunu mõlemast käewartest (õlade läheduses) kinni ja tõstetakse käed pikkamõdda ja rahulikult üle pea ning wadotakse kaunis tugewasti allapoole (sisjahingamine); selles seisakus peetakse käed kahe sekundi jooksul (pikkamõdda 1, 2 lugeses). Siis tõstetakse niisama rahulikult käed uppunu rinna peale ja lijutatakse tugewasti (kuid mitte järjult või liig tugewasti) rinna peal kofku (wäljahingamine) ja peetakse selles seisakus jällegi kaks sekundi (pikkamõdda 3, 4 lugeses). Õht peab kuuldamalt sisje ja wälja minema, ja kui seda sugugi kuulda ei ole, siis on hingamine tahtitud ja tuleb uuesti nina puhastada ja keele ots juust wäljapoole tõmmata ja selles seisakus pidada.

On nüüd iseisev hingamine tagajätkunud, mis ennast harilikult näo värvi muutujega avaldab (kahvatu nägu muutub punajemaks ja ümberpöörduks), peab kunstlike hingamise seisima jäatma ja kehajoojust ning südame tegevust elustada katsuma.

Südame tegevuse elustujeks tuleb parema käe pöidla pehme poole (padjaga) tugemasti ja ruttu südame kohta klopvida (südame massaaž). Keha tuleb jooja tekkidega tinni katta ja tekkide all tugemasti liigmeid väljaspoolt sissepoole masseerida. Siis tuleb haige tuppaa jooja moodi paigutada ja

soojad pudelid ehk kivid taenla antudesse, talle alla ja reite waele asetada.

Kui õnnetu juba neelata võib, tuleb temale teelustikuga jooja wett, teed, kohwi ehk weini anda. Neid elementaarseid wõtteid siin kohal käsitades, lugejin juba tarwilikut sel põhjal, et meil wastawaid korraldusi minu teada loodud pole, nagu see mujal igasugu pääste sekkide ja samariitide ühin- guse näol teostub.

Politseil tuleks jellel tänuhilul alal püüda oma kaasabi sekkonnale pakkuda.

Mõnda saksa politsei ajaloost.

Alaliku rahu, julgeoleku ja korra alal- hoidmine, niisama ka rahwa kaitmine ähwardawate hädaohutude eest on ülesanded, mida Preisi riigi- elus kui politseiweneid tuntakse. Nende ülesan- nete läbiwiimine nõuab täielikku wõimu, ühtlasest tahtejõust juhitud, mis kodanikule tema elututset kindlustab, ja korraldajale tema tegevuses talis- tust teeb.

Endistel aastajadadel tunti riigi juhtimas elus sõjawäge, kui täidesaawat wõimu, kes maa-ala kaitsejeks kokkukutsutud. Riigi kodanikkude arwu suurenemisega kaswasid ka riigi ülesanded iseära- lise, elututsete eelharidusega, politseiorgaani ellu- kutsujeks, mis alluks sõjawäe wõimule. Aastal 1848, mil preislased ja nende pealinn Berliin tu- gewa wapustuse üle elas, jõuti otsusele, et täielist kaitset hädaohutude eest võib luua organisatsioon kes waba igasugusest parteilikkusest, kes mitte üksi arwupoolsest juur ei ole, waid ka waim- lisele oma elututset arenenud ja seaduste tundmi- se wilunud. Niiuguste omadustega warustud töö- jõudu tarwitab riik hea läekäigu alalhoidmiseks.

Selle äratundmise peale on Berliinis Preisi kaitse- meeskond rajatud. Selle kõrwal jäi alguses ka tolleaegne kohalik politsei oma tugewa kodanlike ning shandarmeeria oma sõjawäelise mõjuga püsi- ma. Korraajatud Berliini kaitsemeeskond kujutas tol korral rahwa kaitseajutust; ta oli harilikul tee- nistuse ajal warustud ainult mdekadega, kui ta aga masši seas üles astus, oli ta jama kui jalawägi — sõjariistus, nagu tiifuga warustud püssidega ja pad- runitaskutega, kuna rahjawäeline meeskond tuleluku püstolitiga warustud oli. Selle uuesti korraldud kaitsemeeskonna kohta kirjutab omas käjurijas 22. juulil 1848 a. tolleaegne politseipresident von Warden- leben: „oma wälimuse, kui ka sijemise wäärtuse poolest on kaitsemeeskond kui uuesti loodud“. Politseipresident avaldas selle juures soowi, et uuestikorraldud kaitse- meeskond juudaks rahwa seas korra ja seadust maksma panna. Oma põhimõttele — walwajaks

ja seaduse eest wõitlejaks olla — on politsei truits jäänud.

Määrustest, wäljaantud 28. augustil 1848 a., paistab waim, mis „siniist politseid“ peegeldab. Nii seisab § 5 — „kaitsemeeskonna teenistuse wõetaks ainult neid wastu, kes suudawad endid nii ülewäl- pidada, nagu see haritud inimesele oma kaaskodanik- kude seas kõlbulik on, ja nagu jeda nõuab seaduse eest wõitleja elututse... Politsei võib junnabi- nõusi ainult siis tarwitusele wõtta, kui warandus- line sekkuford jelleks jõuetu.“ Wastu mõis noor or- ganisatsioon oma jõudu proowida ja warisenud korra pealinnas jälle jalale seada. „Kuldne polit- seiniku raamat“ oma kaotuste nimestikuga on hea tõendus tubliduse ja truud kohusetäitmise üle.

Weebruarikuul 1850 aastal sai uus kaitsemees- kond otstarbekohasemalt wormi ja sõjariistadega warustud; mille tõttu ta parema wälimuse oman- das. Aastal 1852 wabastati kaitsemeeskonna tee- nistuses olijad edaspidijest sõjawäeteenistusest, ja kaitsemeeskonna teenistus sõjawäeteenistusega ühe- wäärtiseks arwati, kuna shandarmeeriaisse siisjeas- tujatelt nõuti 9-aastast üldteenistust ja 5-aastast alamohwitjeri teenistust; sellest ka olenes, et politsei- ohwitjeride korpus peajasjalikult tagawara, kui ka liini ohwitjeridest koos seisis.

Aastal 1854 wõttis Berliini kaitsemeeskond, kui iseiseiw pataljon oma muusikaga paraadist oja.

Kuni 1850 a. olid tegevuses 3 politseikorpusi ühel ajal, nimelt: shandarmeeria, wana ringkonna politsei, kes kartis alati oma õiguste kaotamist uue kaitse organisatsiooni poolt, ja uus kaitsemees- kond, — iga korpus töötas oma juhiga. Kuue aastase kestwuse järele said paluki saamise õigused uutele ametnikkudele, kes kauemat aega wäeteenis- tuses wiibinud, seaduslikelt kinnitud.

Aastal 1901 korraldati Berliinis politseibrigaa- did. Sgas brigaadis oli 4 politseipealikku, kes ühiste juhtnõõridega töötasid.

Ajaloo järele, mis rikas oma jüidita tegevuse

poolt riigi kaitse, leiti 1918 a. rahutuste ajal tarvilikuks kaitsepolitsei, kaitsemeeskonda Berliinis, kui ka ringkonnapolitseid provintsi linnades ümbermoodustada ja uut ajakohast politseid Preismaale korraldada, misjuga asjaolule järgnised põhjused mõeldud olid:

1) Sisesejuhatuses tähendud omadused, mida võitlusvalmis oleva kaitsemeeskonna käest nõuti, haldasid ajajookul kõikumata, sest politsei oli riigivalituse teenistusega juuremal määral seotud, pidi anduma ülesannetele, mis iseenesest väga tarvilikud ja otsustavkohased, — kuid oma otjekohesest ülesannetest politsei alal ära võõrdus.

2) Eõja ajal juurenemate hädaohude tõttu ei suutnud kaitsemeeskond kindlat korda jalale seada.

Pealegi pidi selle asjaoluga leppima, et paljud ametnikud sõjaväeteenistusse said kutsutud, kuna tuli töötada puudulikkude tööjõududega.

3) Hästi sõjaväetadega varustud mäsajate jalga ees seisid politsei suurlinnades, sõjaväest mahajäetud, täiesti tegevusvõimetu.

4) Rahulepingu põhjal fundisid liitlased Saajamaa sõjaväge vähendama 100.000 mehe peale. — Nüüd oli tarvilik siset riigi kaitset politsei hoolde usaldada, et sõjavägi täies ulatuses võiks riigi püride kaitsemisele asuda. Riigi autoriteeti alalhoida, mis oli langenud riikliste vapustuste tõttu, oli palju raskem ülesanne, kui see enne sõda oli.

(Järgneb).

Mõnda politseilisest juurdlusest.

(Vana õigusteadlase mõtted.)

Iga politseinikul on teada, et kõikides juhtumistes, mis eneses kuriteo tundemärgi sisaldavad, tema kohustud on juurdlust toimetama ja seda kohtu võimudele edasi saatma. Nii on siis tema sel alal kohtu võimule oluliseks koostööliks ja abiks. Mida täielikumalt ja järelmõeldumalt juurdlus on toimetud, seda juurem on ka tema abi kohtu võimule, eriti siis, kui kohtu-uurija, ja profuratuuri esitaja ühel ehk teisel põhjusel, kas otjekohes ehk lühema aja jookul kuriteo kohale ilmuda ei saa (allpool saab jutt olema ainult juurdlustest neis asjus, mis üldises kohtu korras arutusele tulewad).

Misjugu eesmärk on juurdlusel?

Nimelt järgmine: 1) tuleb kindlaks teha, kas on kuritegu korda saadetud, kes on selle kordasaatja, ehk keda selles kahtlustatakse ja mispärast nimelt kahtlustatakse; 2) tuleb kõik abinõud kasile võtta kuriteo jälgede alalhoidmiseks, niijama ka asjade alalhoidmiseks, mis asjaliste tõendustena olla võiksid ja lõpuks tuleb kõik abinõud tarvitusele võtta, et kahtlustataw isik silmapiirilt ära ei kaoks. Eriti tuleks nooremal politseiametnikkudel selle peale kõige tõsisemat tähelepanu pöörata, et mitte ainult seda tähelepanu mis silma torub, vaid ka kõige pisemate, tähtsujeta asjakeste peale. Oluliselt veldes kuriteo juurdelmisel polegi tähtsujeta asju: väike juuksekarvake ehk mõni väike wereplekike võivad süüteu ehk kuriteo awalikuse ette tuua. Nii oli näit. lugu kõmurikka Sara Bekkeri tapmise asjus, kus terve asi nii ütelda jona tõsses mõttes juukse karva otjas

riippus, mis tõesti kuriteo awalikuse teemisel pea oja mängis.

Kuidas tekkivad nüüd nõnda nimetatud kriminaal „asjad“?

Siin on kahte liiki asju: esimesed algatakse kaebuse peale vaatamata, teised aga ainult kaebuse peale (mis asjus toimetatakse juurdlust ainult kaebuse olemas olemisel). Teise liiki asjad jagatakse oma korda kahte algliiki: 1) asjad, mis lõpetatakse poolte kokkuleppimise teel, isegi peale kaebuse sisseandmist ja 2) asjad mida lepituse teel lõpetada ei saa, kui kord kaebus sisseantud. Esimese algliiki asjus politsei juurdlust ei toimetata, vaid kuulab ainult põhjalikult kaebaja üle ning saadab ülekuulamise protokollit kuuluvuse järgi, kuna teise algliiki asjade kohta toimetab juurdlust harilikul alusel. Mõlemate ülalnimetud algliikidesse kuuluvaid asju pole palju ja arwan, et neid siin üleslugeb võiks, eriti asju mis kõige sagedamini ettetulewad ja mis nooremate politseiametnikkudele kaunis kasulikud teada oleks:

Esimese algliiki kuuluvaid asju võib politsei omalt poolt äralõpetada, kui pooled kokkulepivad; neist tähtsamad järgmised:

1) kui keegi mitte raskelt teist wigastab, ehk kedagi haavab või wigastab ettevaatamatuse tõttu (kui selle tagajärjel tegu juunus, mis üldises kohtu korras arutusele lähets);

2) wargus ja kelmus laste ja wanemate ning abielu poolte wahel;

3) omawolilised metsaraiumised ja muud metsa kahjud era metsades, mis raha-

trahwiga karistatawad ja kui omawolitselt omandud wõi rikunud metsa wäärtus üle 300 rbl. (end.) ei ulata;

4) abielupoolte wahelised wastastikused haawamised, wigastused, raskemad löögid ja muude piinade valmistamised ehk ühe poole wabaduse wõtmine, kui sellele surm, mõistuse, nägemise, kuulmise, keele ehk muu keha liikme kaotus ei järgne;

5) kirjatõhde laimatus, teisele raskete hoo- pide andmine, mis aga oma iseloomu poolest elule karbetawad pole;

6) wanemate haawamine laste poolt, kangekaelne laste sõnakuulmatus, nende halwad ja kombewastased eluwiihid (ainult wanemate eneste kaebusel);

7) abielurikkumine (algatakse ainult ühe abielu poole poolt);

8) abielus naisterahwa ärameelitamine, tema oma nõusolekul (algatakse ainult mehe kaebusel).

Teise algliiki (mida kokkuleppe teel lõpetada ei saa) kuuluvad asjad :

1) wägistamised ja wastutahtmata naisterahwa ärameelitamine;

2) alaealise ärameelitamine isiku poolt kellel tema üle wõim;

3) kedagi enesega abielusse astuma sunnimine;

4) waimuhaige ehk nõdrameelse nõrkuse ärakasutamine abielu otstarbel niisama joomastuse wõi muu waimupõrutuse ärakasutamine seks samaks otstarbeks ja abielu pettusfega.

Kõik asjad neiu ja naisterahwaste wägistamise ja ärameelitamise kohta algatakse mitte üksi kannatajate poolt, waid ka wanemate, sugulaste, eestkostjate ja nende poolt, kes nende eest hoolitsemata kohustud on.

Kui ärameelitusele ja wägistusele surm järgnes, algab politsei juurdlust, ilma kaebust wotamata.

Peajooned jurdluse puhul, mida politsei ilma kaebuseta alustab, oleksid järgmised.

Juurdluse alguseks wõiwad mitmesugused põhjused olla, rahwa jutt, kuulujutt, nimeta kirjad, isikute teadaanded, kes sündmuse juures ei wiibinud, pealtnägi-

jate teadaanded, ametiasutuse ehk ametniku teadaandmine, politsei isiklik arwamine, kõrwalt kuulnud (isegi laste) jutt, jne.

Naste on welda, misjuguised neist ja jarnastest põhjustest kõige otstarbekohasemaks kuritegude awalikuks tegemisel olnud on.

Wõnel pool on arwamine, et anonuum (nimeta) kirjadel juurt tähtsust pole, kuid teau oma praktikast, et mitte wähe kuritegusi nende abil awalikuks tehtud pole. Sedajama wõiks kuulnud laste juttude kohta welda: wiimased awaldawad sagedasti wäg juurt tähelepanemise wõimet ja märkawad asju, milledest täiskaswanud tihti tähelepanemata mööda lähewad. Kuid mitte üksi lapsi, waid ka nõdrameelseid tuleb arwesse wõtta. Minul on juhtumine meeles, mille pealtnägi jaoks kohtus kord olin, kus nõdrameelne naisterahwas kõige kaaluwamaks tunnistajaks kujunes. Kui jüüalune kohtu saali toodi juhtus temaga midagi lõõgi jarnast: ta hakkas wärisema ja arusaamatalt mõirgama, jüüaluse peale näpuga näidates ja hirmuga usse poole taganebes.

Teiselt poolt ei ole isiklikel ülestunnistustel, mis küll kõige kindlam abinõu näib olema, mõni kord juurt tähtsust ja muutus tühjaks loriks.

Ma toon siin wäikse näituse kohalikust elust 1905 — 1906 a.:

Kohtu-uurija juure ilmus talupoeg (wist Harju maak.) ja tunnistas ülesse, et tema kedagi äratapnud olla. Et ülestunnistus wäga kategooriline ja tõenäoline oli, tuli kohtu-uurijal teda wahi alla wõtta. Algas juurdlus, mis lõpuks tõendas, et „tapetu“ tõesti mõni aeg kodust ära wiibinud, kuid siis jälle sinna terwelt tagasi tulnud. Zoomulikult sai „tapja“ otse- teed wakastud ja selgus, et tema seda selle- pärast teinud, et wangikotta pääseda... kartuses mahalastud saada madruste karistussalga poolt (sel ajal weel mitte rewolutsiooni „au ja hiilgu“!).

Ma-ru näete kujunes sel juhtumisel ülestunnistamine anektoodiks, kuigi sügaw- turmeda iseloomuga.

N. W.

Mitmesugust.

— Mida ameeriklased oma politseilt nõuawad.

Politseikogu arwustakse sageli ühiku politseimõtu tegutsemise järele. Kui politseinik rahwa peale head muljet awaldeb, saab wiimane politseikogu ja walitjust selle järele hindama. Selle-

pärast peaks iga ametnik, — kas teenistuse kohuste täitmisel ehk wäljaapool neid, kas kodus ehk wäljas, ennast eeskujulikult ülespidama. Ta ei peaks mitte püüdma tähelepanu oma peale pöörata, wäljarwatud kui see politsei huwis ehk otstarbes sünnis.

Wagunis ja teistes avalikes liikumisvahendites (näitajeks tramvais, omnibusis, hoburaudteel jne.) peab politseinik valmis olema igajugust wiiskust ülesnäitama, näitajeks oma plaatsi pakkuma, kui teised seiwad. Politseinik ei tohi kunagi midagi teha, mis mitte wiikata ei ole. Ta ärgu jultitagu kõnnele, ärgu lühigu kellgile otse näkku, ärgu rääkigu liiga palju häällega ega liiga palju ja ärgu tehku asjata lära. Ta pidagu meeles: rääkimine on häbe, vaikimine kuld. Mõeldagu itka selle peale, et iga asjale, mida politseinik jutustab, rohkem tähendust antakse, kui sõnadele, mis ühe eraihtu juust tulewad. Üks lobajunga mees ei ole hea politseinik. Oldagu wiikata igatse wastu, waatamata selle peale millistes eluoludes inimene on; ei ole ka mitte wiikata liiga lühidalt ja järjult wastata. Tihhi tuleb ette, et politseinik sunnitud on ühe ja sellejama küsimuse peale päewa jooksul mitu korda wastust andma, siis ärgu mingi ta mitte karsitumata, waid mõelgu, et iht, kes selle küsimusega wiimajana tema poole pöördub, asjast wiimama hunitatud ja õige wastuse peale õigustatud, kui esimene. Politseinik ärgu naergu küsimuste üle, mis talle wõib olla naeruwäärilised paistawad, sest need küsimused saawad heatahtlikult ette pandud. Politseinik ärgu kartu õikmatuna paista, kui ta iga küsimuse peale õiget wastust ei tea, waid belgu jeda otsetohejelt ja juhtigu ihtu wastawasse asutusse, kus temale selle küsimuse peale seletust antakse.

Dubli tehahitus ja hea termis ei tee ihti hea politseiniku, sellele peab lisaks olema veel tugem heloam, tahtsiõud ja mehifus.

Õimestest teenistuse kohustest saadit, mida politseinik täidab, peab ta edasi püüdma ja emast kõrgemate kohustuste wastu ette valmistama. Ihtid, kes edasi püüawad, on head politseiametnikud, sest nad arnewad waimliselt ja on kohusetruud.

Na autode warguste wastu elektri kaitse leitud.

Siina wäljamaal autode wargused õige sagedajeks nähtuseks saanud, on jealne elektri kaitseaparaatide tööstus juba pikemat aega wastawa ja otsustarbekohase kaitseaparaadi konstrueerimise kallal ametis. Nüüd olla sarnane kaitseaparaat leitud ja on umbes sellejama põhimõtte järgi konstrueeritud, kui akende ja rahakappide elektri kontakt-kaitse. Tema ehitus seiwab peajoontes järgmises: Kaks tundesist spiraal-wedruka, warustud juht sunnitawad kontakti, kui nad „lahti“ jäetud on (näit. kui autojuht autoft lahkuma peab, kas kaupluse wõi elumajasse sisseastudes. Kontakt-aparaat on sarnast konstrueeritud, et tema sel juhtumisel, kui keegi mõeras autosse istub ja teda liikuma panna tahab, lohe lärmitoru kestwalt hüüdma hakkab, ühtlasi magneetosi lühidalt ühendab. Na mootori kapslitõstmise tekitab samajuguse lärmi. Nagu seiwad kaitseid töendawad, olla aparaat kõigiti otsustarbekohane ja tödtawat laitmata. —n.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1352. Eugeja nr. 3935. Küsimine. Kas politseiametniku, nagu kordniku ja raiooni ülema, anhaawamine tema ametikohuste täitmise juures eraihtute poolt käib U. N. Seaduse § 530 wõi 532 järele wastutusele wõtmiseks.

Wastus. Käib U. N. S. § 532 p. 3 järele.

Nr. 1338. Riigiteenija. Küsimine. Kas on naisel õigus oma mehe palga finni panna, kes on riigi teenistuses, ja kes on õiglaselt ja kohusetruult oma teenistuse kohuseid täitnud?

Kui naisel selleks õigus, siis palun tähendada, misjuguse õigusega wõib jeda naine teha.

Wastus. Pall wõib finni peetud saada ainult juhtumisel, kui naisel nõudmine mehe wastu oli ja see kohuotsusega wäljamõistetud jai. Sellel korral õi-

gustawad naist mehe palga finni panema Ts. N. p. S. § 1084 järgi.

Nr. 1134. M. Küsimine. Politseis wõetakse praegu igalt sisse registreeritawalt ihtkult 5 marka registreerimise maksu, mis Wabariigi alguses 40 penni ja pärafft poole 1 mark oli. Palun teatada, selle korraldusel, j. o. misjuguse määruse päemakäsu ehk ringkirja põhjal nimetud maksu wõetakse.

Wastus. Registreerimise maksu wõetakse politsei poolt seal, kus adreßslaud olemas, nimelt mõllimise lehtede pealt, adreßslana määruse järele, mis linna wolikogu poolt wastuwõetud 4. weebbruaril 1909 a. ja Gestimaa Kuber-mangu ajalehes wäljakuulutatud 26. weebbruaril 1909 a., nr. 9.

Kus adreßslauda pole, seal ka registreerimise raha ei wõeta.

Päewakäskudest.

Politsei-peawalitsuse ülema päewakäskuga:

25. augustist j. a. Gra Kull'ile, kui aujale ja wabastud ametist oma palwe peale Narwa linna politsei 1. jaoskonna ülem Kull, arwates 25. augustist j. a. Gra Kull'ile, kui aujale ja kohusetruule ametnikule, awaldub tema teenistusest lahkumise puhul teenistuse nimel tänu.

25. juulist j. a. Nr. 62.

Tallinna tollivalitsuse jalakauba jaoskonna firjast 26. juunist j. a. nr. 1883 selgub, et nimetatud jaoskonna poolt jai 26. jaanuaril j. a. Narwa linna politsei ülemale Roman Jaworsti'lt ja Wol-demar Kullmann'ilt tollitrahwi sissenõudmises korraldus tehtud, kusjuures tagajärgedest palus ülemalümetud ajutus endale teatada. Narwa linna politseiuilem, tähendatud korraldust jaades, saatis selle jaoskonda isikute elukohta järele täitmiseks, kuid jaoskond, isikuid mitte leides, saatis selle jällegi edasi täitmises, kuna ega asja käiguist tollivalitsuse jalakauba jaoskonnale ei teatanud, kellele ka asjakäif selle tõttu teadmataks jäi. Nimetud tollivalitus, nähes, et kirjawaheetus täitmist ei leia, saatis 5. aprillil j. a. fordukskirja, jäwepäriwides asja käiku, kuid ka selle peale ei wastanud ei politseivalitus ega ka jaoskond, kus kirjawaheetus wiimati täitmisel oli, millepärast tollivalitus lõpuks oli sunnitud politsei-peawalitsuse poole pöörama, ka ei wõtnud politsei

jaoskond asja kiirendamiseks mingijugusi abindusi tarwitusele, leppides ainult sellega, et ka tolliasutuse fordukskirja endisele täienduseks saatis, arwates nagu oleks sellega kõik tehtud.

Ülemalletetoodud näitab kui lohakalt Narwa linna politsei jaoskonnades asju aetakse, mille peale politsei ülema tähelepanu juhin ja korraldust teha palun, et jamaised juhtumised tulewikus enam ei forduks.

Nimetused ja wabastused ameti alal.

Politsei-peawalitsuse ülema päewakäskuga:

27. juulist j. a. Nr. 63.

Nimetud:

1) Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülem Kõrge ümberpaigutatud ja määratud jama politsei 6. jaoskonna ülemaks, arwates 1. augustist j. a:

2) Politsei-peawalitsuse üldosakonna juhataja Mihail Tang ümberpaigutatud oma palwe peale ja määratud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemaks, arwates 1. augustist j. a:

3) Peawalitsuse üldosakonna juhataja kohuste täitjaks määratud peawalitsuse wäljamaalaste laudkonna ülem Peeter Tomson, arwates 1. augustist j. a.

4) Peawalitsuse wäljamaalaste laudkonna ülema ajutiseks kohuste täitjaks määratud Albert Wasil, arwates 1. augustist j. a.

Sündmused.

Tapetu leidmine.

21. juulil j. a. kell 12 leiti Jrboska wallas Gra-dishitse küla postiwanem 7-da jalawäe polgu 6. roodu sõdur August Kapp läbilastud peaga piiri peal traataia najal umbes 300 jammu kordonist. Kuul on paremast silmest sissetunginud ja kullast

wälja läinud. Kordonist wälja minnes postisti rewidierina olnud Kapp'il browning laajas olnud, millest nähtawasti kaks pauku lastud on. Tema müts ühes browninguga leiti 60 jammu traataiaist eemal wõjastikus. Oletada lajeb, et siin kuritegevusega tegemist on. Juurdlus kestab edasi.

Westenurk.

Wäärtuslikud dokumendid.

Rudolf Lichfield'i jutustus.

(2. järg.)

— Tere, — wastas talle toaswiibija, wäga tüsed ja kehaga ja ümmarguse, paksu näoga mees. Ühes tõustes tugitoolilt, tõmbas paks mees närmis-

Märkus: Wiimases „E. P.“ numbris on westenurga trükitamise juures weerud efektsel segamini paigutatud.

lisse käelligutusega oma westi allapoole; see liigutus ei jäänud Crowderi poolt tähelepanemata. — Erski tuleb kofe jia; ta on kõwaltoas. Ma pörutan jaina pihha, et talle teie tulekust märku anda, — lijas Redginaldi kaastõneleja juure.

Crowder tegi jammuga ettepoole ja astus talle tee

Pead olema: lehek. 566 — 2 weerg 12—13 rea wähele peaks tulema järg lehek. 567 — 1 weeruk — 12 reast alates kuni lõpuni.

peale ette. Palku üle palku ümmarguse näo heites, tundis Redgy'le mislegipärast, et Ershby ilalgi selles majas ei ole olnud.

— Olge lahed, — ütles ta võõrale miinakalt, — teatage talle, et ma dokumente ligi ei toonud, sest et lõhju kartsin.

Palku mehe punnis filmis lõi lõkete viha ja imestuse ilme; filmapilguis tarretas ta koha peal ning siis, pead raputades, pööras ta rusikaga vastu seinale. — Pareim ütlege ije talle jeda, — vastas ta.

Crowder pöördus naerdes wahetuise poole. Nüüd, kus, kahtluste asemel, ta asjas täitja kindlaks sai, tundis ta, et seisuforra peremehes saab.

— Mul ei ole au teie nime teada, — lausus Redgy miinakalt, — kuid teie nägu ei unusta ma kunagi. Paks lõendas wihast ja tahtis midagi ütelda, aga samal pilgul awanes kõrwaltoa uks ja võõrastuppa astus teine mees, samuti juure kaswuga, kuid mitte nii hõaw, ja lühiteise musta habemega. Ta liikus kiirelt ning ta tumedad elawad filmad kiindusid Crowderisje; uise pani ta enda järrel kinni.

— Ma jõitsin jia, et mr. Ershbyt näha, — ütles Crowder pilkawa kummardusega.

Minu nimi on Ershby, — vastas mustahabemeline nii otjastawalt, et Redgy'l tahtmatalt juu ammulu jäi.

Kuid ta toibus koge ja kummardas uuesti.

— Ja-jah, muidugi. Wäga ojawasti, — kõneles Crowder kiirelt ja järjult. — Teie jõber üüris mõned toad ja ütles, et ootab mr. Ershby; teie jõidate kohale, nimetate ennast Ershbyks, räägite, et ootate mind, ja palute juhataada mind teisele korrale. Sedamoodi tüsajate wanameest ja wanaeite ning nende tõelik teadmatus tüsjas mind. Mii siis mr. Ershby, nähtawasti wõltshabemega, lubage ütelda, et ma teie juhtnõõrid täitmata jõitsin ja dokumente kaaja ei toonud. Samuti lubage endid natute hoiatada. Senni wõib kogu jeda asja naljaks pidada, kuid kui te kaugeemale lähete, siis leiare, et olete jattunud erikastepesja ning tõmbate omale üsna juured jefelduised kaela.

Mustahabemeline waikis mõned jekundid, Crowderi wõlmust külma, kaaluwa pilguga uurides. Wõimaks pöördus ta oma palku jeltjilise poole ja lehitas õladega.

— Kõlmawõitu, — tähendas ta luiskawalt.

— Afen on lasti, jeepäraft ta kilm, — wastas paks ja tehes, nagu tahaks atent kinni tõmmata, läks ta Crowderist möõda, jelle jella taha.

Redgy waatas kahtlustawalt tagasi ja astus ruttu kõrwale. Sedamoodi pääjis ta mustahabemelise efimeje pealetungimise wõtte eest, kes samal filmapilgul ta kallale kargas. Wastajel torral oletis jee mees teda palku kätte wahete tõuganud. Rõrwale põigeldes, lõi Redginald rusikaga ojawasti mustahabemelijele näkku ning jurus ta siis wastu

lauda; kuid enne, kui Crowder oma tafataalu kätte olaks jaanud, et ufjast wõlja katuba, haaras paks ihe kääga ta kaelaft kinni ning, teise kääga Crowderi kätt tuitjõone kohalt pigistades, lõi talle põlwega wiftluusje.

Mustahabemeline leegitjeweate filmadega ja läbi hamnaste lähijewa hingamijega, lõi rusikaga Redginaldile näkku ning haaras ta waba kää kinni. Werel filmapilt, ja kaks langet heitfid nooremehe jehwale.

Redgy jagas neile wihajelt kätte ja jalgega hoope, aga nad jurusid endid talle nii ligidale, et tema hoopidel jõudu ei olnud ning enne, kui ta oletis loptjudeje jaanud niipalju õhtu napjata, et karjataba, toppisid wõrukaelad tal kalfju suhu ja jõusid jelle kõwasti pea ümber kinni.

— Nüüd anna paberid kätte! — kähistas mustahabemeline ja, põlwega Crowderi rinnale wajuatades, hakkas ta palitu ja smofingi taskuid läbi otjima.

Olles ärawõsttatud ja edaspidise wastupanetu mõttetjuest arusaades, lõpetas Crowder hoopidejagami. Kuu nende inimeste wõtted ei oletis nii jamedad olnud, oletis ta, wäga wõimalik, nüüd naerma puhkenud nende üle.

— Kas tõesti ta kääs dokumente ei ole? — küjis paks, kes Crowderi põlwele istus ja oma jeltjimehe otjimiji jälgis.

— Nähtawasti, ei ole paberid ta kääs, — ütles mustahabemeline, uuesti Redgy taskuid rewideerides.

— Ei ole, — tähendas ta wiimaks ja läks nooremehe juurest ära. — Kurat wõtaks, ei tea, mis je tola nendega tegi?

— Dled ja päris kindel, et dokumente ta juures ei ole? — küjis paks, ja tõusis ta püsti.

Wõtilise kiirusega hüppas Crowder jehwalt üles ning kirjistas jõdemed pea ümber ja tropi juust, kuid ei jõõdnud appi hüüda; mustahabemeline tormas talle uuesti kallale ja tõukas rinnust. Redgy kukkus kukaltjõõdi wastu seinale ja langes uimajelt uuesti jehwale.

Redginaldi uimases ajus wilkus nõrk aime, et teegi ta ümber kääib; loitis walguis; siis jäi pimedaks, waifjeks.

Crowder katjus üles tõusta, et jehgufele jõuda; tal läks korda ennast teise külje peale põõrata, kuid jelle tõttu weeres ta jehwalt abitumalt ja raskest põõrandale; ta jalad olid paelaga ümber määjitud; kääed jella taha jeeitud.

Praegu lamas ta kunnuli waibal, millest tolmulehl ninasse tungis, ning katjus mõtteid koguda. Wõne minuti päraft, waewaga põlwili tõustes, ajas Redgy oma õla laua ääre alla ja, jeda üles tõstes, liikkas laua ümber; raske asi kukkus wõlja kolinaga põõrandale.

Ometi ei kuulnud kolinat, nähtawasti, teegi ja Redgy nihutas end wähehaamal kinni ufjeni.

Seljaga vastu uft asudes, haaras ta kättega lingist kinni. Kuid uft oli lufus; wöti puudus.

Redgy otustas otftida fölistamismuppu; ennaft feina äärt mööda edaft nihutades ja seljaga vastu feina toetades; wiimats peale paljude katsete, keeras ta kontakti; jühtunud elektri walguftufel nägi ta teflanuppu.

Kraarwamata waiemwaga jündis Crowder nupu juure ja fölistas. Sörmega järjult ja jõuga nupu peale jurudes, lastis ta pilgu allapoole libifeda ja

nägi, et tetite, mille otjqs ta oma wötmteid kandis, kattenult ja ilma wötmeteta püftitastust wälja rippus. Redgy wöpatas, kui lödgiß tabatud; oli felge, et „felliß“ ta wötmefimbuga ära olid jöitnud, kuna tulekindla kapi wöti teiste wötmete jeas olft.

(Järgneb.)

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Ujut. wastutaw toimetaja: K. Rogermann.

Kuulutused.

Tunnustakse makswusetaks järgmised kadumaläinud isikutunnistused:

- M ä g i, Robert Mihkli p., w. a. Emmaste wallawal. 18. 3. 22., nr. 1693. (4982)
- U l a, Julie Andrusse t., w. a. Kõrgejaare wallawal. 2. 6. 22., nr. 171. (4983)
- J ü s s m a n n, Eduard Augusti p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 2. 1. 22., nr. 8143. (6542)
- L a m b e r g, Hugo Henna p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 22. 12. 19., nr. 5725. (6543)
- T a k s, Tõnis Mardi p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 13. 12. 19., nr. 3957. (6544)
- P i k k a s, Johannes Mari p., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 18. 12. 19., nr. 4771. (6545)
- P ö r u, Hilda Jaagu t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 10. 12. 19., nr. 2937. (6546)
- J a a k s o n, Irene Johanneße t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 4. 12. 19., nr. 1848. (6547)
- H u n d e r, Johanna Jaagu t., w. a. Wiljandi l. pol. jsk. 15. 3. 22., nr. 8289. (6548)
- A f t m a n n, Alma Pärteli t., w. a. Abja wallawal, nr. 1014. (6531)
- M ä g i, Jakob Mardi p., w. a. Jõgewa wallawal. 17. 12. 19., nr. 417. (6928)
- R o m a r o w a, Elijaweta Gawrili t., w. a. Slobodka wallawal. 18. 2. 20., nr. 2550. (6929)
- O l l i, Helene Jaani t., w. a. Jõgewa wallawal. 28. 3. 22., nr. 81. (6930)
- M i t t, Eduard Jakobi p., w. a. Saadjärwe wallawal. 16. 6. 20., nr. 868. (6931)
- R i s b e r g, Mart Jüri p., w. a. Saadjärwe wallawal. 10. 2. 20., nr. 619. (6932)
- M a t s i, August Hansu p., w. a. Puurmanni wallawal. 27. 9. 21., nr. 1516. (6933)
- B l u u m, Karl Jaani p., w. a. Laiuse wallawal. 16. 12. 19., nr. 76. (6934)
- B a r l o, Alma Theodori t., w. a. Laiuse wallawal. 10. 2. 20., nr. 826. (6935)

- R ä i s, August Jaani p., w. a. Sootaga wallawal. 18. 12. 19., nr. 24. (6936)
- A n n u s, Ann Mihkli t., w. a. Laema wallawal. 19. 12. 19., nr. 429. (6937)
- R õ m m i k, Marie Mihkli t., w. a. Jõgewa wallawal. 10. 2. 20., nr. 887. (6938)
- O k s f o r t, Jaan Karli p., w. a. Meeri wallawal. 31. 8. 21., nr. 751. (6939)
- W a m i l o w, Mihail Kirilli p., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 21. 11. 19., nr. 338 (6940)
- W ä l b a, August Jüri p., w. a. Härjanurme wallawal. 18. 12. 19., nr. 91 (6941)
- T õ n t s, Aleksander Jaani p., w. a. Jõgewa wallawal. 13. 4. 20., nr. 929. (6942)
- T a j s, Alma Karli t., w. a. Kudina wallawal. 22. 1. 20., nr. 154. (6943)
- R i i s, Martin Martini p., w. a. Härjanurme wallawal. 18. 12. 19., (6944)
- A n s i p, Abo Jüri p., w. a. Elftwere wallawal. 15. 4. 20., nr. 1071. (6945)
- S a s t o k, Marie Tõniße t., w. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 1. 12. 19., nr. 1873. (6946)
- G r a u b e r g, Otto Mihkli p., w. a. Laiuse wallawal. 10. 2. 21., nr. 48. (6948)
- B a a b i n, Theodor Timofei p., w. a. Kuremaa wallawal. 15. 12. 19., nr. 511. (6949)
- W a h t, Johannes Augusti p., w. a. Kaarepere wallawal. 31. 12. 19., nr. 326. (6950)
- K e p p, Kristjan Andreße p., w. a. Kaarepere wallawal. 31. 12. 19., nr. 467. (6951)
- M ä n d, Johan Jaagu p., w. a. Siirgawere wallawal. 20. 12. 19., nr. 449. (7331)
- W i l l e m, Jüri Andreße p., w. a. Wiljandi wallawal. 20. 12. 19., nr. 393. (7332)
- R õ u k, Elfa Hansu t., w. a. Siirgawere wallawal. 16. 12. 19., nr. 240. (7334)
- T u i s k, Jaan Tõniße p., w. a. Suure Kõppu wallawal. 21. 4. 20., nr. 918. (7335)
- J o h a n s o n, Paul Karli p., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 13. 9. 20 a., nr. 11488. (7891)
- R o s h e w n i k o w, Miina Wladimiri t., w. a. Tall. l. pol. 1. jsk., nr. 13002. (7892)

- Reimann, Marta Jüri t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 23. 4. 20 a., nr. 1343. (7893)
- Tomasson, Johannes Mihkli p., w. a. Tall. I. pol. ülema p. 12. 12. 19 a., nr. 210. (7894)
- Bachmann, Tõnis Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 5. 12. 21 a., nr. 13742. (7895)
- Huff, Linda Hansu t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 18. 1. 21 a., nr. 12375. (7896)
- Pihl, Herman Jaani p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 28. 4. 21 a., nr. 12752. (7897)
- Munst, Miina Peetri t., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 13. 1. 21 a., nr. 12387. (7898)
- Rüütel, Tõnis Peetri p., w. a. Kirbla wallawal. 21. 12. 19 a., nr. 205. (8071)
- Westerholm, Willem Willemi p., w. a. Tall. 'adama pol. jsk. 1920 a., nr. 598. (8541)
- Siudper, Meta Arnoldi t., w. a. Tall. I. pol. 3 jsk. 4. 11. 21 a., nr. 14983. (8849)
- Willemson, Jaan Willemi p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 2271. (8939)
- Rangro, Johannes Johani p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 931. (8940)
- Muna, Pili Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. nr. 1136. (8943)
- Muna, Pili Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 1137. (8942)
- Jürgenson, Marie Aleksandri t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 5295. (8944)
- Jürgenson, Dagmar Augusti t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 5811. (8945)
- Grüntal, Salme Karli t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 5014. (8946)
- Eufin, Wera Rudolfi t., w. a. Tartu I. p. 2. jsk., nr. 17610. (8947)
- Telling, Woldemar Johani p., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk., nr. 11114. (8948)
- Pärnastroff, Piina Jaani t., w. a. Rae wallaw., nr. 828. (8941)
- Bisjak, Karl Peetri p., w. a. Kawastu wallawal., nr. 1023. (8949)
- Peiker, Penny-Karoline Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk., nr. 4102. (8950)
- Reimann, Marta Johani t., w. a. Riitu wallawal. 31. 12. 19 a., nr. 225. (9510)
- Pehme, Juline Johani t., w. a. Wao wallawal. 26. 2. 22 a., nr. 1689. (9511)
- Karsubow, Stepan Saweli p., w. a. Rastre-Wõnnu wallawal. 23. 12. 19 a., nr. 838.
- Tampel, Alwiine Jaagu t., w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 10. 12. 19 a., nr. 2375.
- Tretal, Valentine Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 25. 11. 19 a., nr. 812.
- Huff, Gilda Peetri t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 3. 12. 19 a., nr. 3105.
- Beljaew, Jwan Dmitri p., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 25. 10. 21 a., nr. 13531.
- Zobel, Amanda Jaagu t., w. a. Sootaga wallaw. 17. 5. 22 a., nr. 536.
- Bestal, Pauline-Julianna Jaani t., w. a. Rastre-Wõnnu wallawal. 20. 1. 21 a. nr. 1499.
- Elisson, Julie Madise t., w. a. Tartu I. pol. 1. jsk. 26. 11. 19 a., nr. 1022.
- Margus, Elise-Karoline Johani t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 4. 11. 20 a., nr. 12013.
- Sind, Wilhelmine Jaani t., w. a. Tartu I. pol. 2. jsk. 19. 12. 19 a., nr. 6381.
- Laar, Helmi Piija t., w. a. Tartu I. pol. 3 jsk. 22. 1. 20 a., nr. 8709.
- Sakkaja, Ella Matši t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 15. 12. 19 a., nr. 4273.
- Tüür, Elfriede Kristjani t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 27. 1. 20 a., nr. 9364.
- Sommer, Mihkel Mihkli p., w. a. Tartu I. 3. jsk. 5. 4. 22 a., nr. 14066.
- Patto, Piine Karli t., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 23. 1. 20 a., nr. 9152.
- Rombach, Mart Mihkli p., w. a. Tartu I. pol. 3. jsk. 5. 12. 19 a., nr. 2833.
- Warinurm, Aleksander Juhani p., w. a. Pada wallawal. 10. 12. 19 a., nr. 292.
- Tartland, Daniel, w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 1920 a.
- Perkmann, Udo Udo p., w. a. Koonga wallawal. 8. 12. 19 a., nr. 20.
- Mias, Jüri Ennu p., w. a. Rihnu wallawal. 23. 8. 20 a., nr. 223.
- Jakobson, Nikolai Willemi p., w. a. Kilingi wallawal. 19. 8. 21 a., nr. 710.
- Kadaf, Aleksander Juhani p., w. a. Wõru I. pol. ülema p. 1919 a., nr. 3174.
- Sints, Ella Tõnise t., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 23. 12. 19 a., nr. 7504.
- Seemann, Feodor Juhani p., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 16. 12. 19 a., nr. 5658.
- Umalaš, Beena Hansu t., w. a. Pärnu I. pol. jsk. 20. 12. 19 a., nr. 6588.
- Kartau, Juuli Hansu t., w. a. Kilingi-Nõmme alewiwal. 6. 2. 20 a., nr. 139.
- Tõnsson, Linda Matši t., w. a. Wäljandi wallawal. (7337)
- Jakobson, Gustaw Peetri p., w. a. Pärnu I. pol. jsk., nr. 12.283.
- Koorits, Helene, w. a. Siisu wallawal. 1920 a. (7338)
- Jwanow, Grigori Jwani p., ajut. isikut., w. a. Rafwere pol. 2. jsk. 12. 6. 21 a., nr. 454/3188, teisel küljel tehtud elamise luba märkus sifeminist. passiosaf. poolt 22. 9. 21 a., nr. 25116. (6947)
- Mõttus, Theodor Jakob t., ajut. isikut., w. a. Pärnu I. pol. jsk.

**Tunnustakse maksusetaks järg-
mised kadumaläinud tunnistused:**

G a h l n b ä c k , Etienne, wäljamaapais.
T a a l m a n n , Peter, hobusepais, w. a.
Wiljandi l. pol. jsk. 9. 12. 20 a., nr. 141.
Johan Lutsu nime peale. (6549)
R i w i k i n k , Hans Hansu p., sõjaw. wab.
tunnist., w. a. 4. jalamäe polgu ülema p.
1. 2. 21 a., nr. 1311. (7333)
R ö m m , Peter Jaani p., sõjaw. wab. tun-
nist., w. a. Wiljandi maak. rahwamäe ja
f. l. ülemalt 19. 10. 20 a., nr. 11769. (7336)
T u i s t , Jaan Tõnise p., sõjaw. wab. tun-
nist., w. a. 8. jalamäe polgu ülemalt
25. 2. 20 a., nr. 6139. (7339)
R a u d k i w i , Priidu Karli p., isikutunn.,
w. a. Pihula wallawal. 19. 12. 19 a., nr. 178,
ja hobusepais, w. a. sealtamast 5. 1. 21 a.,
nr. 170. (8070)

Kuulutus.

Wene Nõukogude kaubanduslises esi-
tusel Tallinnas on

kaduma läinud

järgmised paberid: 1) Konosament № 11
72 kipa ja konosament № 1 174 kipa saapa
tallanahkade peale, nimetud paberid
maksusetaks tunnistada, leidmise korral
Tall. l. Politsei Sadama jsk. ära anda.

10152

Kuulutus.

17. augustil 1922 a. kell 11 homm. awalikul
enampakkumisel müüakse:
Haapsalus, Rüütli tänaw 26, Lmk. Politsei Haapsalu
jaoskonna ruumes:

1) 1921 a. tormist Rikko'di walda Dirhami ja
Luksküla randa aetud 121 kb. meetr. kase halgpuid,
alghinnaga 60 500 mrk.

Puude omanikul on õigus Balti Erasead. §§ 740
põhjal ühe aasta jooksul raha, mis müügist saadud,
Siseministeeriumi Administr. Peawalitsusest kätte
saada.

Haapsalus, 25. juulil 22 a. № 3339.
Lmk. Pol. Haapsalu jsk. Ülem: Wildmaus. 8140

SHOKOLAAD

RENOMMÉE

A.-S. „RENOMMÉE“

9475

Tallinn, Suur Kompassi tän. 40

Kuulutus.

17. augustil 1922 a. kell 12 päewal Haapsalus,
Rüütli tän. 26, Läänemaakonna Politsei Haapsalu
jaoskonna ruumes

müüakse enampakkumisel:

1) Asoküla w. Topu kordoni all üks raud praam
11 s. 6 j. pikk, 2 s. 5 j. lai ja 7 jalga sügaw, hinna-
tud 2500 mrk.

2) Tooraku-Tombla rannas üks raud praam: 10
sülda 2 jalga pikk, 3 sülda 3 jalga lai ja 7 jalga
sügaw, hinnatud 2000 mrk.

Haapsalus, 25. VII 1922 № 15,
Läänemaakonna Pol. Haapsalu jsk. Ülem: Wildmaus.
8141

Kuulutus.

Annan teada, et Saaremaakonna politsei walit-
suse ruumides saab 11. augustil 1922 a. kell 10
hommikul vähempakkumise teel wälja antud selle
**walitsuse majade ja kantse-
lei ruumide puhastamise,
parandamise ja wärwimise
tööd.**

Järempakkumine on sealsamas sel samal aja-
14. augustil 1922 a.

Tingimised on wälja pandud waatamiseks iga
päew kella 8—2 p. l.

Kuresaares, 31. juulil 1922 a. Nr. 4390.

Saaremaakonna politsei ülem: Tilling.

H-rad Politsei Ametnikud!

10.000 marka

sellele, kes teatab järgnewa aadressi kaudu
Windschester püssi Nr. 118821 kohta, kelle
raionis registreeritud ja kust kätte wõiks
saada.

Adr. E. Johanson, Jõgewa alew, Aia t. 1.

J. Drommeter & Ko., TALLINN,

Lai tänaw 12
Kõnetraat 10-19.

Ladus saadawal: Elektri materjaalid. — Jalgrataste osad ja gummid. 9473

H. MARKOWITSCH,

kuulsa Junghans'i wabriku ainuesitaja Eestis. :: :: Tallinn, Wiru tänaw 24.
Soowitan oma ladust suuremal ja vähemal arwul kõiksugu moodsaid

◆ ◆ ◆ **seina-, laua-, mängu- ja äratuskellasid,** ◆ ◆ ◆

kõiksugu kellade ja uuride osasid ja tööriistu, sama igasugu kuld- ja hõbeasju.

Wõtan tellimisi wastu kõiksugu Junghans'i
wabriku kellade peale wabriku hindadega.

9476

A. BRANDMANNI

kõige wanem kompweki tööstus Eestis

soowitab omas töökojas valmistatud
tuntud headuses mitmel sorti shoko-
ladi, shokoladi kompwekka, karamelle
ja biskwiiti.

Tallinn, Wäike Tartu maant. 4. Kõnetr. 15-94. Tallinn.

8970

Haawlid patent
Belgia browningud FN
Ortgies autom. püstolid
Arminus rewolwrid
Browningu padrunid kal. 6,35,
7,65 ja 9 mm.
Parabellum padrunid
Rewolwri padrunid kal. 32, 38,
44, 320, 380, 450
Velodog ja nagani padrunid
Padruni ja tsilindri tongisid
Gevelot tongisid
Püssikestasid wasest ja papist
kal. 12, 14, 16, 20, 24, 28, 32
Montekristo püss „Geco“ kiik-
rega
Winchesteri ja montekr. padr.
Jahipüsel padrunite laadimise-
abinõud
Wiled
Püssiõli „Ballistol“ ja „Geco“

suuremal ja vähemal arwul
möödukate hindadega soowitab

Axel Musso

Pikk tänaw 13
Tallinnas

9477

Kaubamaja

Wennad Maasepp

Tallinnas.

Suur Tartu m. nr. 13

Kõnetraat 416

Koloniaal- ja tubaka- kaubad.

Mitmesugused õlid.

Müük suurel ja väikesel arwul.

9472

Balti Puuwillaketramise ja kudumise Aktsiaselts.

Asutatud 1899. a.

Tallinn, Telliskopli tän. 21. :: Kõnetraat 1-48.

Telegrammi aadress: „Cotton“.

**Oma pleekimise, wärwimise ja
apretuurjaoskonnad.**

Walmistatakse: puuwilla-riiet iga seltsi, pleekimata, pleegitud ja wärwitud; lõnga, suka-lõnga ja õmblusniiti, pleekimata ja wärwitud, ning watti.

9467

Tallinna kõiewabrik „John Carr'i pärijad“

Telef. nr. 12-79.

Tallinnas
Kopli tänaw nr. 19.
Pawlowi tänaw nr. 2

walmistab wõistlemata headuses

Manillast, kanepist ja linast

Kõisi,

Nööre ja

Trosse

walgeid ja tõrwatuid igas. mõötudes.

Hinnad mõõdukad.

9469